

7/21962
GK 78

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : 72252440-610-[2018-6]-2120

13/03/2018

Konu : Yazılı Soru Önergesi (Sayın Mehmet BEKAROĞLU)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 17.01.2018 tarihli ve 43452547-120.07-220719 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İstanbul Milletvekili Sayın Mehmet BEKAROĞLU'na ait 7/21962 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin Bakanlığımız değerlendirmelerine aşağıda yer verilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da belirtildiği üzere bütçe hakkı kavramı; “*yasama organının, halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırları belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesi*” şeklinde değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, Anayasa’nın 161 inci maddesinin ikinci fıkrasında “*Mali yıl başlangıcı ile merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolü kanunla düzenlenir.*” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, merkezi yönetim bütçesinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolüne ilişkin esaslar 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda belirlenmektedir. Bakanlığımız, bütçe hakkını gözeterek yasamanın 5018 sayılı Kanun ve yılı bütçe kanunları ile kendisine verdiği yetkilere uygun olarak bütçe işlemlerini yürütmektedir. Bu bütçe işlemlerinden bazıları da ödenek aktarma ve ekleme yetkisini kapsamaktadır.

Bütçenin, gelir ve giderlere ilişkin geleceğe dönük bir tahmin niteliğinde olduğu göz önünde bulundurulduğunda yasamanın yürütmeye ödenek aktarma ve ekleme yetkisi vermesinin bütçe hakkının ihlali olarak değerlendirilmemesi gerektiği düşünülmektedir. Nitekim, birçok ülke uygulaması incelendiğinde de yasamanın yürütmeye ödenek aktarma veya ekleme konusunda yetki verdiği görülecektir.

Ayrıca, kesin hesap kanunu yoluyla bütçe uygulama sonuçlarının yasama organı tarafından denetlenmesi, bütçe hakkını soyut bir hak olmaktan çıkartıp somut bir hukuksal işleme dönüştürmektedir. Zira, kesin hesap kanun tasarılarında her bir tertip itibarıyla başlangıç ödenekleri, yıl içerisinde yapılan ödenek aktarmaları, ödenek eklemeleri ve harcama tutarları yer almaktadır. Dolayısıyla, kesin hesap kanun tasarıları ile bütçe kanunu ve diğer kanunlarla verilen ödenek aktarma yetkisinin kullanımı parlamentonun onayına sunulmaktadır.

Bilindiği üzere, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında;

“*Merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek, ödenek yetersizliğini gidermek veya bütçelerde öngörülme-yen hizmetler için, bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan idareler ile (II) sayılı cetvelde yer alan idarelerden merkezî yönetim bütçe kanununda gösterilecek olanların bütçelerine aktarıl-mak üzere, genel bütçe ödeneklerinin yüzde ikisine kadar Maliye Bakanlığı bütçesine yedek ödenek konulabilir...*”

hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde;

“Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinin “Personel Giderleri” ile “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” tertiplerinde yer alan ödenekleri, Maliye Bakanlığı bütçesinin “Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği” ile gerektiğinde “Yedek Ödenek” tertibine; diğer ekonomik kodlara ilişkin tertiplerde yer alan ödenekleri ise 5018 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde yer alan sınırlamalara tabi olmaksızın kurum bütçeleri arasında aktarmaya veya Maliye Bakanlığı bütçesinin “Yedek Ödenek” tertibine aktarmaya, ... Maliye Bakanı yetkilidir.”

hükmü yer almakta olup geçmiş yıllar bütçe kanunlarında da benzer düzenlemelere yer verilmiştir.

2016 yılında yedek ödeneklere ilişkin tüm işlemler 5018 sayılı Kanun ve 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun ilgili maddelerine uygun olarak gerçekleştirilmiş olup; gerek yedek ödeneye diğer ekonomik kodlardan ödenek aktarılması gerekse yedek ödenekten ihtiyaç duyulan yerlere ödenek aktarılması işlemleri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından Bütçe Kanunu ile Bakanlığımıza verilmiş olan yetkilere uygun olarak yıl içinde bütçe politikasının gerekleri ve idarelerin ihtiyaçları dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 5018 sayılı Kanunun 23 üncü maddesiyle yedek ödenek miktarına getirilen yüzde 2’lik sınırlama genel bütçe başlangıç ödeneklerine ilişkin olup, Sayıştay denetim raporlarında da bu husus açıkça ifade edilmektedir. Ayrıca, Sayıştay Başkanlığının gerek 2016 Yılı Genel Uygunluk Bildiriminde gerekse de 2016 Yılı Düzenlilik Denetim Raporunda söz konusu madde kapsamında yapılan aktarmaların mevzuata aykırı gerçekleştirildiği hususunda herhangi bir tespiti bulunmamaktadır.

Bilgilerini arz ederim.

Naci AĞBAL
Maliye Bakanı